

בבא קמא יא

למה לא נלמד מאדם המכה?	דלא שכיחא	אם טרץ יטרץ יביאהו צד הטרפה לא יפלט שומר שכר	והמת יהיה לו בור
למה לא נלמד משומר שכר?	דבידים	דממילא	
למה לא משניהם לבור?	דלא שכיחא	דממילא	דשכיחא ובידים
למה לא מבור לשניהם?	הזיק בהמה דבגופא מזיק פשע בשמירתו	דממונא קא מזיק	

קושי: א"ל רב כהנא לרב: אלא טעמא דכתב רחמנא **והמת יהיה לו**, הא לאו הכי, הוה אמינא נבילה דמזיק הויה? השתא אי אית ליה לדידיה כמה טריפות יהיב ליה, דאמר מר: **ישיב - לרבות שוה כסף ואפילו טובין**, ידידיה מבעיא?
תירוץ: לא נצרכא, אלא לפחת נבילה.
הצעה לגבי התירוץ: לימא, פחת נבילה תנאי היא! דתניא:

תנא קמא	אבא שאול
אם טרץ יטרץ יביאהו צד	יביא עדודה (הנבלה) לב"ד
הצעה	פחת נבילה דמזיק הוי
דחייה	טורח נבילה על המזיק
חיזוק	והתניא, אחרים אומרים: מניין שעל בעל הבור להעלות שור מבורו? ת"ל: כסף ישיב לפעליו והמת.

שאלה: אמר ליה אבבי לרבא: האי טורח נבילה ה"ד?
• אילימא דבבירא שויה זוזא ואגודא שויה ארבע, כי טרח בדנפשיה טרח!
תשובה: א"ל: לא צריכא, דבבירא שויה זוזא ואגודא נמי שויה זוזא.
קושי: ומי איכא כה"ג?
תירוץ: אין, דהא אמרי אינשי: כשורא במתא בזוזא, כשורא בדברא בזוזא.

הוראה: אמר שמואל: אין שמין לא לגנב ולא לגזלן אלא לנזקין, ואני אומר: אף לשואל, ואבא מודה לי.
שאלה על דבריו: איבעיא להו, ה"ק:
• אף לשואל שמין ואבא מודה לי,
• או אף לשואל אין שמין ואבא מודה לי?
תשובה: ת"ש: דההוא גברא דשאל נרגא מחבריה, תברה, אתא לקמיה דרב, א"ל: זיל שלים ליה נרגא מעליא, ש"מ: אין שמין.
דחייה: אדברה, מדאמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב: דינא הכי? ושתיק, ש"מ: שמין.

הוראה 1 של עולא בשם ר' אלעזר: שמין לגנב ולגזלן,
דעה חולקת: רב פפי אמר: אין שמין.
פסיקת ההלכה: והלכתא: אין שמין לא לגנב ולא לגזלן, אבל לשואל שמין, כדרב כהנא ורב אסי.

הוראה 2 של עולא בשם ר' אלעזר: שליא שיצתה מקצתה ביום ראשון ומקצתה ביום שני - מונין לה מן הראשון.
קושי 1: א"ל רבא: מה דעתך? לחומרא, חומרא דאתי לידי קולא הוא, דקא מטהרת לה מראשון!
תירוץ (תיקון דברי עולא): אלא אמר רבא: לחוש חוששת, מימנא לא ממניא אלא לשני.
קושי 2: מאי קמ"ל? דאין מקצת שליא בלא ולד, תנינא: **שליא שיצתה מקצתה אסורה באכילה, סימן ולד באשה, סימן ולד בבהמה!**
תירוץ: אי ממתני, הוה אמינא דיש מקצת שליא בלא ולד, וגזירה מקצתה אטו כולה, קמ"ל.

הוראה 3 של עולא בשם ר' אלעזר: בכור שנטרף בתוך ל' יום - אין פודין אותו.
חיזוק ממקור תנאי: וכן תני רמי בר חמא, **מתוך שנאמר: פדה תפדה, יכול אפי' נטרף בתוך ל' יום? ת"ל: אק - חלק.**

הוראה 3 של עולא בשם ר' אלעזר: בהמה גסה נקנית במשיכה.
קושי: והא אנן תנן: **במסירה!**
תירוץ: הוא דאמר כי האי תנא; דתניא, **וחכ"א: זו וזו במשיכה, ר"ש אומר: זו וזו בהגבהה.**

הוראה 4 של עולא בשם ר' אלעזר: האחין שחלקו - מה שעליהן שמין, ומה שעל בניהן ובנותיהן אין שמין.
מקרה חריג לדין: אמר רב פפא: פעמים אף מה שעליהן אין שמין, משכחת לה בגדול אחי, דניחא להו דלשתמעון מיליה.

הוראה 5 של עולא בשם ר' אלעזר: שומר שמסר לשומר - פטור;
• ולא מיבעיא שומר חנם שמסר לשומר שכר, דעלווי עלייה לשמירתו,
• אלא אפילו שומר שכר שמסר לשומר חנם, דהשתא גרועי גרעיה לשמירתו - נמי פטור, שהרי מסר לבן דעת.
דעה חולקת: רבא אמר: שומר שמסר לשומר - חייב;
• ולא מיבעיא שומר שכר שמסר לשומר חנם, דגרועי גרעיה לשמירתו,
• אלא אפילו שומר חנם שמסר לשומר שכר - חייב, דאמר ליה: 'את מהימנת לי בשבועה, האי לא מהימן לי בשבועה'.

הוראה 6 של עולא בשם ר' אלעזר: הלכתא: גובין מן העבדים.
שאלה על דבריו: אמר ליה ר"נ לעולא: אמר רבי אלעזר אפי' מיתמי?
תשובה: לא, מיניה (כי רק גובים מיתומים מקרקעות ולא ממטלטלים – ועבדים נחשבים כמטלטלין)
קושי על התשובה: מיניה, אפי' מגלימא דעל כתפיה!
תירוץ: הכא במאי עסקינן - שעשאו אפותיקי; כדרבא, דאמר רבא: עשה עבדו אפותיקי ומכרו - בעל חוב גובה הימנו, שורו אפותיקי ומכרו - אין ב"ח גובה הימנו, מ"ט? הא אית ליה קלא, והא לית ליה קלא.